

Algemeen

Nadenken over een toekomstige Ruimtelijk-Economische Koers is zeker van belang. Dat geldt voor de gemeente Zeist en voor de regio Utrecht (U10) en haar omgeving. Onderstaand een aantal opmerkingen over de status van de nota van U10 en de procesgang voor de ontwikkeling. Verder zijn op een aantal punten aanvullingen wenselijk, ook in de concretisering van de algemene lijnen (ontwikkelingsvisies).

Wat de reacties van SMZ en WNZ-W betreft: Stichting Beter Zeist onderschrijft deze. Hierbij nog enige aanvullende punten op deze reacties.

1 Status van de nota

- Het samenwerkingsverband van de 10 gemeenten heeft geen formele juridische status.

Dat betekent dat nota's van U10 alleen hun status kunnen ontleen op basis van besluitvorming door de afzonderlijke gemeenten, c.q. de gemeenteraden. In de nota wordt dit punt opgelost door te verwijzen naar nog komende voorstellen op basis van de uitgezette Koers. Elke gemeente zou dan vrij zijn alsnog te bepalen of zij meedoet aan uitvoering van een project/activiteit etc. Als zodanig zou je de nota een 'ideeën-stuk' kunnen noemen, niet meer en niet minder en het als zodanig te benoemen. Het vaststellen van de Koers als zelfbindend, richtinggevend document zou voor Zeist alleen kunnen wanneer het niet in strijd is met de vastgestelde beleidskaders van de raad (Structuurvisie, Groenstructuurplan, Woonvisie etc.). Anders kunnen er onderling strijdige beleidskaders ontstaan.

2 Proces

- **Betrokkenheid burgers?** Niet bij de ontwikkeling betrokken en niet genoemd bij de dialoogavonden (zie punt 7 SMZ-reactie). Worden de burgers misschien (alleen) bij de uitvoering van komende uitvoeringsbesluiten betrokken?
- **Algemeen punt:** hoe gaat U10 om met burgerparticipatie of is dit geen topic voor het intergemeentelijk overleg. Waar en wanneer dan wel?
- **Afstemming met Rijk, Provincie en andere regio's?**
Het gaat in feite om regio-overstijgende planologie. Hoe is/wordt dit afgestemd?

3 Inhoud: gewenst toekomstbeeld 2040: de hoofdpunten

- "De Utrechtse regio is dan de *internationaal erkende regio voor life sciences, gezondheid en duurzaamheid.*"

Ons inziens zouden de omgevingswaarden (geowaarden) aan het toekomstbeeld moeten worden toegevoegd. Dat kan gebeuren door ondersteuning van het Nationaal Park en het Geopark Heuvelrug i.o. De U10-Regio is namelijk het

centrale scharnierpunt van verschillende gebieden van het toekomstige NP en het geopark: Heuvelrug, Kromme Rijngebied en Vecht en Plassen).

Toelichting: Burgerinitiatief Geopark Heuvelrug en de natte randgebieden (Eemland, Vecht en Plassen en Kromme Rijn- en Lekgebied) betreft een internationaal bijzonder ensemble van waarden:

- *Natuurwaarden:* aardkundig, landschappelijk, ecologisch;
- *waarden waterwerken:* rivieren, weteringen, kanalen, sluizen, stuwen, gemalen;
- *Cultuurhistorische waarden:* archeologisch/grafheuvels e.d., landinrichting, wegenstructuur;
- *Militaire waarden:* defensielinies, romeinse limes, kampementen, vestingen;
- *Onderwijs- en onderzoekswaarden:* In het veld, door excursies, op scholen, in onderzoeksinstellingen;
- *Recreatieve en toeristische waarden:* toeristische trekpleisters, geosites, geopaden etc.

- “Gemeenten in de regio zijn economisch complementair (toekomstbeeld 2) en we kiezen voor een ongedeelde regio met voldoende woningen voor alle doelgroepen (toekomstbeeld 3). *De regio wil groeien*, met voorrang, op binnenstedelijke locaties (toekomstbeeld 4).

NB.: let op een evenwichtige afweging met andere (omgevings)belangen.
Waarom alleen uitgaan van een gekozen groei en niet van een overdracht van sommige functies naar andere regio's? Moeten we de regio alleen economisch op de kaart zetten? Hoeveel ruimte blijft er over voor het realiseren van andere beleidsdoelen? Zijn er geen minder bedeelde regio's? Hoe zit het met de provinciale en landelijke planning?

Het vergroten van het woningaanbod, bijvoorbeeld tot 75.000 extra woningen (een kwart toename ten opzichte van de huidige woningenomvang) leidt tot groei en heeft een aanzuigende werking. Wil de bevolking dat? Politiek is keuzen maken, maar waarom op de lange termijn in de praktische uitwerking vooral inzetten op kwantiteit in plaats van kwaliteit? Juist een aantrekkelijke regio biedt mogelijkheden om selectief te zijn en te kiezen. Wat dat betreft kan de politiek veel leren van de focus van bedrijven op hun sterke punten.

- “We geven voorrang aan *duurzame mobiliteit. Groen, landschap en cultuurhistorie* leveren een onmisbare bijdrage aan de stedelijke regio.” (toekomstbeeld 6).

Hieraan ons inziens toevoegen in algemene zin de omgevingswaarden en specifiek natuur (ruimer dan groen; ook grondslag, aardkundige en hydrologische waarden e.d.). In dit verband zijn de publieks- en natuurfuncties van binnenstedelijke (openbare) parken, plantsoenen en tuinen van groot belang.

4 Onderbouwing, uitwerking en consequenties

- Het ontbreekt in de nota aan een voldoende onderbouwing van de voornemens en idem de uitwerking ervan en de gevolgen voor de woon- en leefomgeving.

Dat geldt bijvoorbeeld voor het aantal woningen en de ideeën over het verkeer (spoorlijnen e.d.). Zo geven de gemeenten hun verwachtingen (prognoses) over de toename van de bevolking door aan het CBS, die vervolgens deze als

gegevens weer aanbiedt aan planners. In de praktijk blijken - ook bij Zeist - de prognoses veel te hoog te zijn waardoor regio's met elkaar gaan concurreren om hun prognoses alsnog te kunnen halen. Dat is landelijk gezien een onwenselijke situatie.

Waarom geen landelijke differentiatie van functies/taken over de diverse stedelijke centrumregio's? Waarom daarmee niet overleggen om te komen tot een gezamenlijke aanpak? Randstad: Regio Amsterdam, Regio Drechtsteden - Rotterdam - Delft - Den Haag - Leiden, Regio Utrecht, Regio Arnhem-Nijmegen, Regio Twente, Regio Eindhoven-Tilburg, Regio Zuid Limburg, Regio stedendriehoek Gelderse IJssel en Regio Groningen. En vergeet niet de landelijke gebiedsregio's. We moeten af van een aanpak waarbij iedereen alles zelf wil binnenhalen (o.a. van het Rijk) en terwijl wordt vergeten dat samenwerking ook loont.

5 (Rand)voorwaarden

- Over de (rand)voorwaarden wordt in de nota nauwelijks gesproken.

Het zou daarbij in ieder geval moeten gaan om:

- Draagvlak bij de bevolking;
- Beschikbare ruimte t.o.v. andere ruimtelijke wensen en omgevingswaarden;
- Financiële ruimte;
- Een SWOT-analyse;
- SMART doelen (concrete uitvoeringsagenda).